

Novi uspjesi kod Čartoriska.

Brzobjavne vijesti.

Balkan.

Filipescu i Jonescu ne miruju.
Bukarešt, 30. oktobra. Odbor unio-nističke stranke javlja, da će buduće ne-čije biti javni sastanci u Braili, Krajovi, Lipcen, Pelești, Caracalau i Turn-Severinu. Filipescu će govoriti u Braili, a Jonescu u Krajovi.

Zašto ide grčki kralj u Solun.

Atina, 30. oktobra. „Kölnische Zeitung“ javlja iz Atene: Kralj Konstantin putuje u Solun, da prisustvuje svečanosti u spomen godišnjicu zauzeća grada. On će ujedno pregledati čete u gradu.

Putovanje kralja Konstantina u Solun.

Atena, 30. oktobra. Opodne otputo-vaše se kralj posebnim dvorakim vlakom u Solun. U njegovoj je pratnji bio šef generalnog stožera Gusmanis. Na kolodvoru očekali su kralja princevi Gijuro i Nikola i gradske vlasti. Kralj je odsjeo u zgradu zbornog zapovjednika. Generalni stožer ententnih četa nije dolasku prisustvo-vačio na želju princa.

Grčki kraljević u Solunu.

Pariz, 30. oktobra. (D. u.) „Petit Journal“ javlja iz Soluna: Grčki je kraljević sa generalnim stožerom prispio u Solun. Druga divizija grčke vojske ostaje u Solunu.

Engleski ultimatum Grčkoj i Rumunskoj.

Lugano, 30. oktobra. Švicarski li-čevci, koji su blizu entente, javljaju, da je Engleska upravlja Grčkoj i Rumunjskoj ultimatum, kojim se odvoje države pozivaju, da se u kratkom roku odluče za ili protiv entente.

Bugari se približavaju Nišu.

Sofija, 30. oktobra. Osim Aleksinca nalaze se sva željeznička stajecišta za Nišom u rukama Bugara. Niš je zatvoren sjeveroistočno. Kijazevac, od istoka kod Pirota i prema jugu od Vranje, Bugarska se vojska, koja je zauzela uterke na granici, približuje glavnom gradu Srbije, Nišu, kojega je civilno stanovništvo već zapustilo.

Bugarski nadzapovjednik Jekov.

Sofija, 30. novembra. Nadzapovjed-nik bugarske vojske Jekov bio je prošle nedjelje bolestan, te je ležao. Danas su ga posjetili razni zastupnici novina, kojima je izjavio, da je potpunoma zdrav. Uspjeh bugarske vojske ga potpunoma zadovoljava. Sve ide onako, kako si je on zamislio.

Opkoljena Srbija.

Berlin, 30. oktobra. „Nationalzeitung“ javlja iz Lugana: Talijanski vojni stručnjaci misle, da će glavni srpski otpor, eventualno srpska ofenziva, uslijediti, kada bude sva ententna vojska doprta na liniju u kojoj se sada nalazi zapadna sa-vezična vojska. I u Parizu su sada mi-šljenja, da je položaj u Srbiji zdojvan. Srpski poklask u Parizu izjavio je, da će u malo dana biti sve izgubljeno i Srbija potpunoma uništena, ako ne dospiju na vrijeme na pomoć englesko-francuske čete.

Srbi nose ruske uniforme.

Budapest, 30. oktobra. Iz Solija se javlja: Ranjenici, koji su vratilo iz borba kod Kijazeva pripovijeda: Kod navale im noževe vidjeli su bugarske čete ruske uniforme. Isprćenja su otkijevali, no onda su se svom silom bacile na neprijatelja uslikom: „Ide se za domovinu“. Kasnije se ustanovilo, da su srpski vojnici nosili ruske uniforme.

Ententa.

Ruska pojačanja na rumunjskoj granici.

Bukarešt, 30. oktobra. Prama vi-ještici iz Galaca, Rusi grozničavo utvrđuju svoju granicu protiv Rumunjske. Okolicu Ismaila i dolinu Prula zaposjele su ruske čete. U Reni sabrana su dva vojna zbro-ja. U srijedu stiglo je u Reni teško rusko topništvo.

Ententa i neutralci.

Milano, 30. oktobra. „Corriere della sera“ javlja iz Rima, da je zadnje mini-sterstvo vijede bilo potpuno. Sominio je svojim kolegama razjasnio situaciju oso-bitno obzirom na događaje na Balkanu. Nema uzroka, da bi se mislilo, e se nen-čelcima ne će činiti nikakvih pouzda, dakle se na raznim bojistima ne postigne kakov uspjeh. Čim budu ovi uspjesi po-istignuti, moći će se sa neutralcima voditi pregovaranja, koja će stalno imati uspjeha.

Novi francuski kabinlet.

Pariz, 30. oktobra. (D. u.) Ministarstvo Briandovo, u kojem su zastupane sve stran-ke, je konačno sastavljeno. Briand je pre-uzeo predsjedništvo i vanjske poslove, Viviani pravdu. Ministarstvo pripadaju kao ministri bez listice: Freycinet, Bourgeois, Combes, Guesde i Denysaohin.

Centralne vlasti.

Cesarevo ručno pismo nadvojvodi Eugenu.

Beč, 29. oktobra. (D. u.) Cesar je iz-dao sljedeće ručno pismo:

„Dragi gospodine bratčade, general-obrstu nadvojvode Eugena! U najtoplijem zahvalnom priznanju uspješnog vodstva Vašoj misli podložnih bojnih sila pre-đavam Vam današnju Moju zapovjed za vojsku i mornaricu. Beč, 28. oktobra. Fran Josip.

Zapovjed za vojsku i mornaricu: Mojim bojnim silama, što se bore protiv Italije! „Ja imate pred sobom tekših dana“ rekao sam Vam u mojoj zapovjedi za vojsku i mornaricu od dne 29. julya. Tako je i došlo. Ti potpuna najsvečestih borbi leži veći za Vama. Junačka hrabrost, čilava ustrajnost, divna žrtvovanja hrabrih četa, izvrsno vodstvo i sporuzumno skupno s-vedjelovanje svakog oružja, koje je bilo oduševljeno najboljim drugovanjem, pridono-ju su čine, koji osiguravaju vjernoj straži na jugozapadnj sjašan list u povjehi Moje vojske. Stalnim povjerenjem motrim Vas. Moji hrabri, pun pouzdanja zbroj-ja da je teška zadaća, hrabre mnogobroj-ne neprijatelje pobjediti, u Vasim rukama. Ja znam, Vi ne ispunjavate samo Vasu dužnost, ne, sa vjernim srcem koje Vam u prstima bije za Vašeg cesara i drugu domovinu činite Vase veliko djelo, pokazu-juete se kao junaci. Je punog srca saljem Vam Moju zahvalu i pozdrav. Beč, 28. oktobra. Fran Josip.

Ručno pismo nadvojvodi Salvatoru.

Beč, 29. oktobra. (D. u.) Cesar je iz-dao još i sljedeće ručno pismo:

„Dragi gospodine bratčade, generalu topništva, nadvojvodi Salvatoru! Iz izvje-štaja što su mi stigli sa sviju bojista vi-đim na moje veliko zadovoljstvo na kako izvanredan način djeluje Moje ukupno topništvo, vjerno svojem starom glasu, i doznajem kako i druge junake boreće se čete zahvalno priznaju veliku potporu topništva. Njima i svima onima koji su kod izradjivanja i popunjavanja namirno radili i koji u postignutim uspjesima imadu najljepšu nagradu, velim iz srca hvala. Beč, dne 28. oktobra. Fran Josip.

Barun Škoda generalni inžinir mornarice.

Beč, 29. oktobra. (D. u.) Cesar je ime- novao generalnog ravnatelja tvornica Škoda, Karla baruna Škoda, mornaričkim topni-čkim generalnim inžiniorom izvan službe.

Sa bojnih poljana.

Napadaj na Mletke.

Rim, 30. oktobra. „Agenzia Stefani“ javlja polankosti navale austrijskih hi- droplana u Mletke te obzirom na oste- dno crkvu veli: Bomba je pala na krov lijevog krila crkve kod velike kapele, pro- bija je krov i onda eksplozivira. Njib- je ostao nit četvorni metar Topolove slike neostecen. Tlo je crke (mozaik) takojer- znatno ostecen.

Rusija i Ukrajina.

Osećanjem, jezikom i porijeklu tvore Ukrajinci, Ruteni ili Malorusi posebni na- rod. Oni broje do 30 milijuna duša, i- naseljavaju cijelu jugozapadnu Rusiju od Poljske do Kaukaza.

Imali su svoju samostalnu državu od drevne starine sve do carica Katarine, kada im je nestalo i sjene i slobode, po- sto je Rusija od samostalne slobodne Ukrajine učinila rusku Karkovsku gube- rniju (1801). U 9. stoljeću bila je Malorusija srce cijeloga ruskoga carstva, koma je dala i svjeru i knjigu. Tadajni ruski glavni grad bio je Kijev, ukrajinski grad. Dodjose 1237. Tatai i podjarmili ih. Litaveli osvojili su od Tatarsa i sami podjarmili zapadni dio Malorusije u prvot polovici 14. vijeka, ali već 1386. predali i sebe i svoj Malorusu u ruke Poljaka.

S tima nijesu se Ukrajinci nikada sta- vali.

Ukrajina znači pogranično područje. Tako nazivali se jugoistočna Malorusa stano- ruć poljskog kraljevstva, gdje su Ukrajinci prebivali. Kasnije podjarmio se to ime za cijelo veliko područje Dnjepra. 1596. u druge strane srednjeg Dnjepra, i radi- započeli su radi liturgijskih pitanja i s- ujedine neprestani ratovi med Poljacima i Ukrajincima. Ovi zatražili su pomoć Ve- likoruske, pače su se i združili s njima u jednu silu pod svojim najvećim hol- mošom, Bečdanom Chmelnicim. Uzrok tomu združivanju bio je, što im poljaci- ka državno vijede nije htjelo priznati ni- najmanjeg prava, pače im ispuhati najsve- častnija obsebanja, koja im je sam kralj Kazimir učinio. Osebnia unija s Rusijom dogovrla se Perejaslavskim ugovorom 1654. na temelju ujedinenja u osobi carevoj, međusobno narodne samostalnosti, Ukra- jinska samostalnost bila je utjelovljena u osobi njihovog listmana, kojega su u- samostalno birali. Ali bez njihove krivnje Poljaci i Moskajci, porazdijelili su si gotovo svu Malorusiju medrusovskim ugovorom 1688. Helišanova vlast ograničila se na samu Karkov, 1793. poljapa je Rusiji i poljski Ukrajina (gubernije Volinija, Do- rožija i Kijev), kada se odigrala druga razdoblja rusofobije Poljaka.

U to doba rusofobije Poljaka, nesto uslije- vajem dobi nekoliko milijuna Ukrajincija i austro-ugarsko monarhija. Ti prebivaju u istočnoj Galiciji, u sjevernoj Bukovini i na Karpalnim svu do mađarske ravnice. Veći dio austro-ugarskih Ukrajincija na- zivlje se Rutenima ili Rusinima, ali- Njihov je jezik srodan sa velikoruskim, ali ima dosta srodnih značajka i posebnu književnost. Raspada se u tri glavne ju- narjeđe govori se u gubernijama Karkov, Poltava, Jekaterinoslav i Kijev; poljsko- narjeđe u gubernijama Siedlec, Polotskoje i Grodno; crveno ili rutensko narjeđe u Podoljji, Voliniji, Galiciji, Bukovini i Ma- đarskoj. Kao što Poljaci tako i Ukrajinci nepri- jatelji su Rusu i teže za ostobojenjem. Najpriredjui od svih su svakako austrijski Ukrajinci. Već Franjo I. dao im je narodno sveučilište u Lavovu, a Poljaci- ma

u Krakovu, ali pod izlikom izjednačaja premoćni Poljaci, osim malo stolica, po- poljaci su i lavovski sveučilište i ote- li im visokoskolsku samostalnost. Ali nijesu bili ni time još zadovoljni, nego kratili su im svaku vijstu gimnaziju, pače prijehili im na svaki način i pučko školstvo. Mnogo gimnazija i pučkih škola morali su si, da ne podlegnu svežim dinidusmanom, sami ustrojiti i uzdržavati privatnim sredstvima.

Pokrajinsko i carevinsko vijede bila su često puta pozoruice ljutih poljsko-ukra- jinskih borba. Ukrajinci zadržu od Poljaka. Odmah po padu Varšave raznio se glas o Austro-ugarsko- poljskom trijalizmu. Prestrašeni Ukrajinci podastrijehi previnjoi- kruni poklonstvenom brzobjavku, gdje su premlislostim cesaru izrazili želju za posebnom pokrajujom.

Ukrajinci rade i nastoje, da se ocijepje od Poljaka i traže da se istočna Galicija, sjeverna Bukovina i ruska Ukrajina sjeđne u jedno tijelo pod habzburškom krunom.

Rusija nije u ničemu zadovoljila Ukra- jince, a to im se sada osveučuje. U Odesi i drugdje bilo je pravih buna protiv Rusu. Sadajni rat dobro je došao polaćenom narodu. Njihovi odbori u Austriji i ino- zemstvu rade za samostalnost svojeg na- roda i nadaju se u austro-njemačku po- bjeđnu. Njihov je cilj dobro osnovan: posebna pokrajina u Austriji i samostalua ukrajinska-maloruska država od Bukovine do Kaukaza.

Isto austrofilsko raspoloženje vijada i medju Poljacima, koji žele osloboditi se od Rusije. Tako će moskovski kolos ostati po svoj prilici jako osakaćen ovim svjetskim ratom. Teško da opeta zapo- sjeđne poljske i ukrajinske pokrajine koje je već izgubio i koje neprostoano gubi. Rusi moraju, da računaju sada s Polja- cima i s Ukrajincima, koje su prije igno- rirali i unistavali.

Ukrajina je dakle velika opasnost za našeg ruskog susjeda i neprijatelja. Te je vjerojatno da naša država ne će po ratu grantirati više sa Rusijom nego sa ukršnutom maloruskom Ukrajinom.

Titu Majorescu.

Predajni, 28. oktobra. Bivši predsjednik ministara, na povratku sa Svies u Rumunjsku, kazao je žurni- štici u Prebalo: Oporavio sam se od svoje reume te hoću ostati sudjelovati u rumunjskoj politici. Prebalo su sa Svecarskoj stanje ratujućih država iz svih mogućih publikacija budi entente, budi srednjih sila. Bineio sam si svoje umije- nje u evropskom položaju.

Moglo se je već od prije više mjeseca očekivati korak Bugarske. Srpsko-buga- rski rat bio je planuo i u situaju lako- djer, da nema svjetskog rata, jer drugi balkanski rat otvorio je neizmjerji jaz med ovin narodima. Za Bugaku je prava sreća, što ima tako moćne saveznike.

Med Rumunjskom i Bugarskom vijadaju dobri odnošaji, koji će lakovi ostati te- moguce postati još čvršci još tokom sa- danjeg rata. Za očuvanje budućeg mira na Balkanu moraju Bugarska i Rumunjska raditi sporazumno.

Ja ne mogu znati, što će Rumunjska poduzeti u najsvojkoj budućnosti. Njezno prijateljstvo prema Austro-Ugarskoj i Nje- mačkoj odineli će Rumunjsku za neutral- nost do konca. Ona se ne smije postaviti na stranu entente uslijed brzog razvijanja ratnih događaja. Ali ona ne će prijehi niti sudjnim vlastima, jer u njeznoj je koristi, da ostane neutralnom.

Istina je, Rumunjska stoji pred rusko- cem. Dva su joj puta otvorena: mirna ili oboruzna neutralnost. U malo dana pokazati će se, kojim će neutralnim pu- tem Rumunjska krenuti. Sve je dozrijelo, da se odluči.

Prosvjedovati je za covjeka lagati i ali u koliko ja mogu prosvjedovati, svrsio je Titu Majorescu, cijelih sto godina ne će biti više na Balkanu rata. Njegovi su se narodi iz- crpjeli.

Razne vijesti.

Rekviriranje kovina u kućanstvima. Na redbu, kojom se određuje rekvizicija kućanskih kovinskih predmeta, stono će se eventualno upotrebiti u ratne svrhe, kaže, da se imadu sačuvati za ratne svrhe samo „jednoslovni“ kovinski predmeti, dakle nipošto predmeti, koji imadu posebnu umjetničku-obrtnu vrijednost, ili dapače isključivo umjetničke naravi, (n. pr. statue od mjedi). Uopće treba naprije držati na umu, da se u ratne svrhe traže (i otkupljuju) samo predmeti od bakra, nikla, mjedi i drugih bakrenih slitina (Kupferlegierungen). — Svi takvi jednostavni kućanski predmeti, kao mužari, stolovi (i uzidani), lonci, itd., makar koj svrsi služili, spadaju bez iznimke pod odsojnu zabranu, dotično rekviziciju, pa makar bili prevučeni kakvom drugom kovinom. Predmeti od kositra (nikla) potpadaju rekviziciji samo onda, ako su sačinjeni od čvrstog nikla. Sto se tiče vodovodnih pipa, kvaka od vrata i bakrom okovanih predmeta, nije za sada predviđena njihova rekvizicija. Dotle, dok se ne izda naredba o provedbi rekvizicije, ostaju svi oglasom označeni kućanski predmeti u posjedu njihovih vlasnika, koji se mogu njima služiti, ali ih ne smiju otuđiti ili prebiti u kakav drugi predmet. A da se eventualno rekvirirani predmeti od bakra, mjedi i kositra mogu u kućanstvu zamijeniti predmetima od željeza, zato se je pobrinula u sporazumku s vojnom upravom željezna industrija, dok je spomenuta vojna uprava odredila i maksimalne cijene za takove željezne predmete, da se kućanstva bezobzirnom spekulacijom ne izrabljuju.

Zadušnice. C. kr. tvrdjavni komesar javlja, da će buduće srijede dne 3. novembra u 10 sati ujutro biti svečane zadušnice u mjesnoj konkatedrali za vojnike pale u ratu.

Glazba. Danas u nedjelju u 4 sata popodne igrat će mornarička glazba pred stopakom palačom. Program je sljedeći: 1. A. Rosenkranz: „Katona nota“, indulo; 2. O. Schwalze: „Parafaza Košatove pjesme: Verlassem bin i; 3. E. Krémser: „Alt Wien“, valček; 4. E. Wagner: „Sang und Klang aus Steiermark“, potpourri. 5. E. Straus: „Schneesternehen“, polka; 6. Rakóczy-korantica.

Bojna pošta. Od 1. novembra dozvoljen promet postanskih privatnih paketa za Lavov, najveća težina 5 kg, isključena izjava vrednosti, pošte, expres, silno. Dužnost frankiranja. Za svaki propratni list dopisane je samo jedan paket. Treba paziti osobito na redovitu uputu propratnih listova.

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 30. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Zapadno Čarotiska bojujuće austrijsko-ugarsko i njemačke čete otele su neprijatelju, nastavljujući svoje navale, više izlavo branjanih mjesta. Zarobljeno je 18 ruskih časnika i 929 mnmaka, a zaplijenjene su dvije strojne puške. Rusko letalo bilo je vatrom oboreno. Inače na sjeveroistoku nista nova.

Talijansko bojište.

Na saskoj fronti protekao je jučeršnj dan u odsjeku sjeverno-goričkog mostobranu znatno mirnije. Samo posatka tolimske mostovne utvrde imala je suzbiti još jednu jaču navalu. Pred Goricom protrajala je neprijateljska topnička paljba sa najvećom žestinom do na večer. Pokusaji Talijanaca, da navale na Monte Sabotino i na naše pozicije zapadno Pevne, odbili smo. I na visini Podgore Podgorce ostali su nakon ogorenih borba iz bliza svi naši jarcu i posjedi svojih branitelja. Od troce talijanske vojske bojuju već dijelovi dosada prihvaćanih sila protiv visoravni Doberdol. Nu ni to nije nipošto moglo promijeniti položaja. Gdje već nijesu neprijateljske navale bile osujećene topničkom paljbom, izjavile su se u jakom zidu naše pjesadije. Na dolimskoj fronti zauzelo je protivnik sa deseterostruko nadmoćnijom silama našu prednju poziciju na Col di Lana. Neprijateljske navale u području Tonalie bile su krvavo odbijene.

Srpsko bojište.

Proširećenje područja kod Visegrada uspješno napredje. Vojska Kóvessya bacila je neprijatelja natrag s obje strane Rudnika na vr. Milanovac. Na zaravanku Čunica, (dun doba sjeverozapadno Kragujeva, neprijatelj se najizljevi opire. Nasa čete se tamo ogoreno bore. Juzgozapadno Lapova navaljuju njemački bataljuni visinu Straževicu. U sjeveroistočnom dijelu Srbije protivnik je posvuda na uznamu.

Bugari proganjaju od Timoka ovamo. Juzgozapadno Knjazevca prodru su oni u srpske pozicije na Tresibaba-planini.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 30. oktobra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište:

Nema bitnih događaja.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova: Sjeveroistočno Mitave odbile su naše kod Plakamena na sjeverni brijeg Mieso promaknute dvije jake noćne navale i su se povukle pred daljnjom navalom na glavne pozicije na skupinu brijegu.

Vojna skupina bavarskog princa Leopolda: Nista nova.

Vojna skupina Linsingonova: Zapadno Čarotiska osvojili smo ruske pozicije kod Komarova i varoš samu. Noćna je protunavala Rusca ostala bezuspješna. Jurisem smo osvojili Kamjenuhu, Hatu, Lizovku i Bjelgor. Zarobili smo 18 časnika i 929 mnmaka a zaplijenili 2 strojne puške. Kod Kulkija smo obrili rusko bojno letalo.

Jugoistočno bojište:

Vojske Generala Kóvessa i Gallwitz zauzele su na juris neprijateljske pozicije i zarobile 1000 Srba. Zaplijenile su 2 topa i strojnu pušku. Vojske napreduju.

Vojska generala Bojadjeva nastavlja progon neprijatelja.

Vrhovna vojna uprava.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 29. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Iza zauzeća Zajčarju, Knjazevca i Inova, 23 kmo jugoistočno Knjazevca, nastavile su naše čete progiranje protivnika protiv zapada. Englesko-francuska mornarica bombardirala je ponovno našu egejsku oialu.

Engleski kraj pao s konja.

London, 30. oktobra. (D. u.) Press-bureau javlja: Dne 29. oktobra pao je engleski kraj kod progledavanja fronte u Francuskoj s konja, te je tesko ozlijeđen. Kraj je sproveo noć mirno. Komplikacije nijesu nastupile.

Umro srpski ministar.

Pariz, 30. oktobra. (D. u.) Havaš javlja: Umro je srpski ministar financija, Paču.

Dužni dan. Obzirom na ovogodisnje odnosej preporoča se svim u Puli okolini, da napuste napaljujane budi kakvog svjetla u počasrt mrtvih tijekom ovih dana. Neka se sjete svojih mrtvih molitvom ili budi kojim darom u dobrovorne ratne ili druge svrhe.

Odklivanj su srebrnim zaslužnim križem na krunom na vrpci hrabrosne kolajne: R. M. M. Ivan Arančić i B. M. M. M. Ivan Sedlaty, a srebrnim zaslužnim križem na vrpci hrabrosne kolajne mornar I. Zvezda Dragulin Dorović i St. G. Ivan Hondascl.

Mjesno Crvenog Križa. Predsjedništvo mjesne podružnice Crvenog Križa poslalo je dne 28. p. mj. hrabrim četama na jugozapadnoj fronti sljedeće darove: 25 kg čaja, 100 kg sladora (kocke), 50 kg čokolade, 12 buljika ruma, 7 buljika konjaka, 9 buljika soka, 6 časa marmelade, 1200 paketića duljana za smoeice, 600 smoeica, 53 kg duljana za lulu, 100 lida, 12 cetka za odijela, 1000 zastavica, 3 binokla, 1 dalekozor i 105 komada tople zimske rubenice.

Zabrana uporabe mljeka u obrtne svrhe. U zadnje vrijeme izdana je u Njemačkoj naredba, kojom se zabranjuje upotrebljavanje mljeka u bilo kakove obrtne svrhe. Tako se od sada ne smije mljeko upotrebljavati u svrhu produkcije vrhnja, čokolade, bonbona, krutina, boja, kaseina i drugog. Nadalje se zabranjuje hranjenje životinja sa mljekom, ako su životinje starije od šest mjeseci. Mljeke se dakle smije upotrebljavati samo za izravnu hranu i za pravljenje mastaca. Tako čer se u Njemačkoj sprječili nestasica mljeka.

Uspjeh hrvatskog umjetnika profesora Irekovica. Kako je poznato, na talijanskom se bojištu nalazi najbolji hrvatski umjetnik, akademski slikar Otom Ivo-ković. Po svojim studijama na samom bojištu izradio je svoju prvu bojnu sliku „Predatze u boju.“ Kako se javlja, ovu je sliku kupilo ratno ministarstvo za ratni muzej. Veseli nas uspjeh našeg slavnog umjetnika, te se nadamo, da će nas ukoliko obraditi novim slikama.

Dobrovoljni prinosi.

Naša je uprava primila te će proslijediti svrsi sljedeće prinosi:

Za hrvatske škole u Puli: Glavni uredništva sabraše prigodom imendana gdjeje, Sabine Krmplić za hrvatske škole iznos od . . . K 20.—
Prije iskazano . . . K 2228-54
Sreukupno . . . K 2248-54

Podupirajte Družbu!

Schicht-rublje = Ratno rublje

Cijeni i najbolji način pranja:

Jamoci rublje nekoliko sati ali preko noći s praškom „Ženska hvala“.
Jamit perci kao obično. Samo malo mila — najbolje Schichtovo milo znakom „Jelen“ je potrebno, da se najčistije rublje dobiče.

Prištedjuje posao, vrijeme, novac i milo.

Ominol je najbolje sredstvo za pranje ruku, u kuhinji i u kući.

Schicht® pralni prašek
Ženska hvala

Dobiva ga se svuda!

Schicht® pralni prašek
Ženska hvala

Dobiva ga se svuda!

HUMORESKA ČICA JOSE.
Slavna većina.
(Dalje).

Uzalud se je otiiao u rukama i nogama. Stari Katana nije nikako htio da popusti i pozivao se medju ostalim i na svoj veliki ugled i utjecaj medju vijećnicima.

Ali i ovaj se je put našao andjeo spasiitelj u osobi Zigine žene koja je izjavila, da će Ziga moibu sačinili, a ona da će ju prepisati u čisto, jer da njezinu pismo nije kod sudna poznato, dok za Zigin rukopis znade svaki gospodin ondje. Katana je dakako morao obećati, „ma došlo i do prisjege“, da no će ni živa duša saznati za stvar, a obećao im je i tustoga pijeveca, ako bude na temelju te tužbe Rus osuđevan.

Odsad je jedva posao koji dan, a da ne bi po koji od vijećnika dolazio do Zige, da mu učini ovo ili ono za ne jli za kojega od njegovili, te da nije bilo njegove žene, koja bi mu pomagala kod pisanja, tesko da bi imao vremena, da se i najede. A sve je ove poslovne radio bez ikakove nagrade, jer u jednu ruku je nije Ziga ni tražio, a u drugu ruku nije mu

je uopće nitko ni nudjao. Da samo hoće da bude sto prije sjednica općinskog zastupstva — a bit će za kojih četrnaest dana — pa da vide gospoda vijećnici! Samo neka mu do toga dana budu skloni, a kasnije će on, Ziga, već znati, što će učiniti, jer ovako „tegliti“ kaostio eto sad, ne će moći dugo, a ne će bome ni htjeti, niti će neprestano biti tuđi rob.

Blagajnik kao da je doista imao svu silu posla, jer je Ziga radio redovito svako veče kod njega do deset sati, a katkad bome i dulje.

Jednog dana, kad blagajnika nije bilo u uredu, pozove Zigu bilježnik u svoju sobu.

— Kakove ste vi struke općinski pisar, je li, da bi bilježničke ili blagajničke?
— Bilježničke struke! — odvraiti Ziga začudjeno.

— Eto vidite! Vi ste u općini za to, da pomažete meni, a kako ćujem, i radi te svaku noć u blagajni, sto ustojam i nije vas posao. Nemam nista proli gospodinu blagajniku, ali ja vas sa svoje strane kao vas neposredni pretpostavljeni iza gospodina načelnika ozbiljno opominjem, da toga više ne činite, nego ćete odsad poslije uredovnih sati raditi kod mene,

jer i ja imadem posla preko glave, a kroz dan dakako ne mogu da dospjevam sam na sve strane. Gospodin blagajnik neka si pomogne, kako možb i znade, jer znaite, da ste vi moj pisar, a ne pisar blagajnikove. Jeste li me razumjeli? Dobro! Morate br imati na umu, da ću vam ja svojim utjecajem i svojim položajem prije pomoći do povisice plaće negoli blagajnik, a opet vas ne ću zadržavati u uredu do tako kasnog doba kaoist on. Take ćete imati dvostruku korist.

Ziga Grlica nije samo, kud bi se djeo, Eto novoga belaja! Ej ali dakako! Taj se ne da nista pomoći, jer on bilježnika dobro poznaje.

Blagajnik je bijesnio, kad mu je Ziga potajice po općinskom redaru dojavio, sto je i kako je. No bit će, da on doista nije mogao sam svladati golemi službeni posao, jer je Ziga u večer, kad se je iza osam sati povratio kući, našao na stolu omanu blagajničku knjigu i pismenu poruku od blagajnika, neka bude tako dobar, pa da sa samo jednim sat izakaso se u noći vratil je usla „posjedi“ kod knjige i zbraja one dugzake stupce, a on, blagajnik, da će mu se već odzvilj, jer da imade i on medju vijećnicima dobrih pri-

jatelja, možda boljih negoli bilježnik. Jadni Zigo!

Nekoliko dana kasnije pozova ga i opet načelnik u svoju sobu. Ziga dakako nije slutio nista dobra — i nije se prevorio.

Iznakao ga je glavar slavne općine Grbavac po svom običaju nekoliko časaka njerivo od glave do pete onim poznatim svojim osobitim „Kritičkim“ pogledom, zamrni nad njim.

— Čujale vi! Sto je to s vama? Sto dalje to gore! Moje posljednje opomene kao da nijesu bile ni od najranije koristi! To, sto opet o vama ćujem, prelazi već sve granice. Sad ste se počeli baviti već i nadprisravnostom! Sutle, kad ja, vas načelnik, govorim! Ne lažite! Imadem ja svoje sigurnih dokaza profi vama! To je stvarno! Hoćete li za me prijavim nadležnoj oblasti? Zar ne znate, da su nestali poslovi najstrože zabranjeni? I ova ovakove prijavitve imadete još obraza i tu molite, da vam se poveća plaća? He, he! Optušitli iz službe, optušitli bez milosrdja trebalo bi ovakova čorjeka, koji nije dostojan da sjedi u općinskom uredu.

(Dalje slijedi.)